

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI

POZIOM PODSTAWOWY

MAJ 2013

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 23 strony i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera 30 zadań. Do zadań nr 11, 12 i 13 dołączone są przykłady dźwiękowe nagrane kolejno na płycie. Rozwiązuj te zadania po wysłuchaniu przykładów. Przed przesłuchaniem przykładów, zapoznaj się z treścią poleceń. Zadania te oznaczone są .
3. Rozwiązania wszystkich zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

MHM-P1_1P-132

Zadanie 1. (3 pkt)

A. Starohiszpański taniec w takcie 3/2, w tempie wolnym, z charakterystycznym akcentem na drugiej, słabej części taktu, odznaczający się szlachetną powagą, to: menuet, sarabanda, allemande, polonez, gigue czy courante? Wypisz właściwą spośród podanych nazw.

.....

B. Podaj nazwę formy muzycznej, która może składać się z wymienionych powyżej tańców.

.....

C. Podaj nazwę epoki, w której forma ta się wykształciła.

.....

Zadanie 2. (3 pkt)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania wyrażają prawdę, czy fałsz. W tym celu obok każdego zdania wpisz słowo *prawda* lub *fałsz*.

Lp.	Zdanie	Prawda / Fałsz
1.	Geneza dramatu antycznego związana jest z wykonywaniem dytyrambów, czyli chóralnych pieśni ku czci Dionizosa.	
2.	W greckim amfiteatrze, w miejscu nazywanym orchestra występowali wyłącznie muzycy grający na instrumentach.	
3.	Tylko niektóre części starogreckiego dramatu wykonywano śpiewnym recytatywem – dialogi były mówione.	

Zadanie 3. (3 pkt)

Hector Berlioz zapisał w swoim pamiętniku następujące zdanie:

Pozwolić królować instrumentowi solowemu, nie wymagając abdykacji orkiestry – taki był zamiar, który Beethoven urzeczywistnił po raz pierwszy.

A. Podaj nazwę gatunku muzycznego, o którym jest mowa w powyższym cytacie.

.....

B. Podaj dwa argumenty, które uzasadniają opinię wyrażoną przez Berlioza.

.....

.....

Zadanie 4. (3 pkt)

A. Spośród niżej podanych wybierz nazwiska dwóch kompozytorów tworzących symfonie programowe i wpisz je do pierwszej kolumny tabeli.

B. Do drugiej kolumny tabeli wpisz po jednym tytule symfonii programowej wybranych przez Ciebie kompozytorów.

Ferenc Liszt   Franz Schubert   Johannes Brahms   Hector Berlioz   Jean Sibelius

Lp.	Kompozytor	Tytuł symfonii
1.		
2.		

Zadanie 5. (6 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok tytułów utworów nazwiska ich kompozytorów oraz nazwy stylów lub kierunków muzyki XX w., które te dzieła reprezentują.

Lp.	Tytuł utworu	Kompozytor	Styl lub kierunek muzyki XX w.
1.	<i>Poemat ekstazy</i>		
2.	<i>Pulcinella</i>		
3.	<i>Suita scytyjska</i>		

Zadanie 6. (2 pkt)

Każdemu z wymienionych w tabeli kompozytorów dawnej muzyki polskiej przyporządkuj tytuł utworu, którego jest autorem. Wybieraj spośród tytułów niżej podanych.

Lp.	Kompozytor	Tytuł utworu
1.	Mikołaj Gomółka	
2.	Mikołaj Zieleński	
3.	Adam Jarzębski	
4.	Bartłomiej Pękiel	
5.	Wacław z Szamotuł	

Tamburetta

Historigraphi aciem

Modlitwa, gdy dziatki spać idą

Kleszczmy rękoma

Magnificat

Audite mortales

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Maks. liczba pkt	3	3	3	3	6	2
	Uzyskana liczba pkt						

Zadanie 7. (2 pkt)

Poniżej przedstawiono fragmenty trzech utworów, w których zastosowana jest ta sama technika kompozytorska.

A. Podaj nazwę tej techniki.

B. W każdym przykładzie nutowym podkreśl głos kompozycji, który pozwolił rozpoznać tę technikę.

Przykład 1.

Allegro moderato. *(cresc. volta)*

II *p*

II

II *p*

I *p*

II

Edition Peters. 5959

15 *mp*

cre - scen - do

II

19

23 *mf*

cre - scen - do

IV

Edition Peters. 5959

Przykład 2.

Musical score for Example 2, consisting of two systems. The first system is labeled 'Manual.' and 'Pedal.' and shows the beginning of a piece in 3/4 time. The second system starts at measure 11 and continues the piece. The music features a mix of eighth and sixteenth notes in the manual part, and a steady bass line in the pedal part.

Przykład 3.

Allegrissimo

Musical score for Example 3, marked *Allegrissimo*, in 2/4 time. The score is divided into five systems, starting at measure 11. The music is characterized by rapid sixteenth-note passages in both the treble and bass staves, with frequent rests in the bass line.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	7.
	Maks. liczba pkt	2
	Uzyskana liczba pkt	

Zadanie 8. (2 pkt)

Poniżej przedstawiono początkowe fragmenty partytur dwóch utworów muzycznych pochodzących z tej samej epoki.

Przykład 1.

Adagio

Flauto

2 Oboi

2 Fagotti

2 Corni in G

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello e Basso

Fl.

Ob.

Fg.

Cor. (G)

Vl.

Vla.

Vc. e B.

Przykład 2.

Allegro con brio (♩=60)

Flauti
Oboi
Clarineti in $\left[\begin{matrix} B \\ Sib \end{matrix} \right]$
Fagotti

I. II.
Corni in $\left[\begin{matrix} Es \\ MiB \end{matrix} \right]$
III.
Trombe in $\left[\begin{matrix} Es \\ MiB \end{matrix} \right]$
Timpani in $\left[\begin{matrix} Es B \\ MiB Sib \end{matrix} \right]$

Allegro con brio (♩=60)

Violino I
Violino II
Viola
Violoncello
Contrabasso

A. Podaj nazwę epoki, z której pochodzą oba przykłady.

.....

B. Na podstawie obsady obu utworów ustal, który z nich powstał wcześniej. Odpowiedź uzasadnij jednym argumentem.

nr utworu .....

argument .....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	8.
	Maks. liczba pkt	2
	Uzyskana liczba pkt	

Zadanie 9. (3 pkt)

Fascynacje kulturą antyczną, związane z podróżami do Włoch, na Sycylię i do północnej Afryki, wpłynęły na ukształtowanie się stylu drugiego – impresjonistycznego okresu twórczości Karola Szymanowskiego.

A. Z drugiego okresu twórczości Karola Szymanowskiego podaj tytuł utworu nawiązujący do kultury starożytnej Grecji.

.....

B. Podaj nazwisko innego kompozytora impresjonistycznego, który także inspirował się kulturą antyku oraz tytuł jego utworu, który wskazuje na takie inspiracje.

kompozytor .....

tytuł utworu .....

Zadanie 10. (4 pkt)

A. Wymień nazwiska trzech kompozytorów XX w. nazywanych „nowymi klasykami wiedeńskimi”.

1. ....

2. ....

3. ....

B. Podaj nazwy dwóch technik kompozytorskich wykształconych przez „nowych klasyków wiedeńskich”.

1. ....

2. ....

Zadanie 11. (4 pkt) 🎧

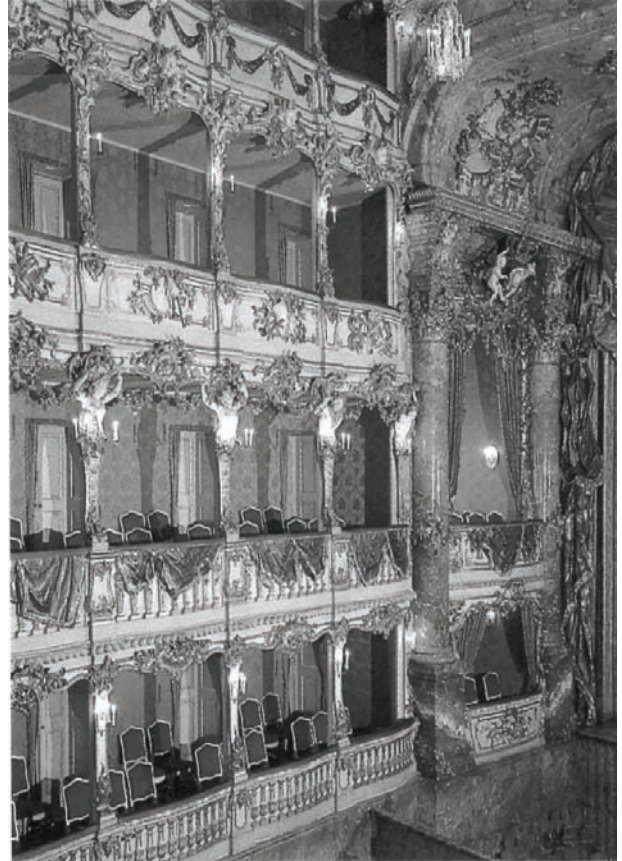
Na ilustracjach przedstawiono wnętrza trzech zabytkowych budowli z tej samej epoki. Wysłuchaj trzech przykładów muzycznych i wykonaj polecenia A i B.

A. Określ epokę, z której pochodzą wysłuchane utwory oraz przedstawione na ilustracjach wnętrza.

.....

B. Biorąc pod uwagę funkcję wysłuchanych utworów, dobierz do przedstawionych wnętrz przykłady muzyczne. W tym celu pod ilustracjami wpisz numery właściwych przykładów muzycznych.

Ilustracja nr 1 .....

Ilustracja nr 2 .....

Ilustracja nr 3 .....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	9.	10.	11.
	Maks. liczba pkt	3	4	4
	Uzyskana liczba pkt			

Zadanie 12. (6 pkt) 🎧

Wysłuchaj fragmentów trzech utworów i wykonaj polecenia A i B.

- A. Określ style muzyczne wysłuchanych fragmentów utworów, wybierając spośród nazw podanych niżej.
B. Obok nazwy stylu muzycznego podaj wiek, w którym dany styl został wykształcony.

brillant   ekspresjonistyczny   galant   palestrinowski

Przykład 1. styl muzyczny ....., wiek .....

Przykład 2. styl muzyczny ....., wiek .....

Przykład 3. styl muzyczny ....., wiek .....

Zadanie 13. (4 pkt) 🎧

Na podstawie analizy przykładu muzycznego (nagranie i nuty) oraz po zapoznaniu się z tekstem utworu odpowiedz na pytania A, B i C.

Tekst utworu

Ego sum pastor bonus,
et cognosco oves meas,
et cognoscunt me meae,
pono animam meam pro ovibus meis.
Alleluja.

Przekład

Ja jestem dobrym pasterzem
i znam owce moje,
a moje mnie znają,
życie moje oddaję za owce moje.
Alleluja.

- A. Podaj nazwę epoki, z której pochodzi przedstawiony utwór.

.....

- B. Podaj nazwę gatunku muzycznego, do którego należy ten utwór.

.....

- C. Biorąc pod uwagę budowę tekstu i jego związek z formą muzyczną, podaj nazwę techniki kompozytorskiej zastosowanej w tym utworze oraz wyjaśnij, na czym technika ta polega.

technika kompozytorska . .....

wyjaśnienie .....

.....

.....

.....

40

ce, al - le - lu - ia al - le - lu - ia al - le - lu - ia.
ce, al - le - lu - ia al - le - lu - ia.
ce, al - le - lu - ia al - le - lu - ia.
ce, al - le - lu - ia al - le - lu - ia.

45

ia. Po - no a - ni - mam me - am.
Po - no a - ni - mam me - am a - ni - mam me - am po -
ia. Po - no a - ni - mam me - am po - no a -
ia. - la. - la. Po - no a - ni - mam

50

po - no a - ni - mam me - am po - no
- no a - ni - mam me - am me - am po - no a - ni - mam
- ni - mam me - am po - no a - ni - mam me - am
me - - am po - no a - ni - mam me -

55

a - ni - mam me - am pro o - vi - bus me - is
me - am pro o - vi - bus me - is pro o -
pro o - vi - bus me - is pro
- am pro o - vi - bus me - is pro

pro o - vi - bus me - is, al -
- vi - bus me - is, al -
o - vi - bus me - is, al -
o - vi - bus me - is, al -

60

- le - lu - ia, pro
- le - lu - ia, pro o - vi - bus me -
- lu - ia, pro o - vi - bus me -
al - lu - ia, pro o - vi - bus me -

65

o - vi - bus me - is, al -
- is, al - lu - ia al -
- is, al - le - lu - ia
- is, al - le - lu - ia

70

- la, al -
al - le - lu - ia
- la al - le - lu - ia.
- la, al - le - lu - ia.
al - le - lu - ia.

Zadanie 14. (1 pkt)

Uzupełnij tabelę, wybierając spośród podanych nazw epok.

średniowiecze   renesans   klasycyzm   XX wiek

Lp.	Nazwa szkoły	Epoka
1.	szkoła rzymska	
2.	szkoła St. Martial w Limoges	
3.	szkoła mannheimska	

Zadanie 15. (5 pkt)

Uzupełnij zdania, wpisując w kolejne puste miejsca odpowiednie informacje.

Symfonia klasyczna składa się zazwyczaj z (1)..... części. Zdarzają się jednak w klasycyzmie symfonie zbudowane z innej liczby części, np. Symfonia „Praska” D-dur KV 504 Mozarta ma (2)..... części, a VI Symfonia F-dur „Pastoralna” Beethovena ma ich (3)..... . Forma sonatowa w symfonii klasycznej występuje z reguły w części (4)..... . W części (5)..... symfonii klasycznej pojawia się menuet lub scherzo.

Zadanie 16. (1 pkt)

Uporządkuj chronologicznie niżej podane rodzaje notacji muzycznych. W tym celu wpisz ich nazwy we właściwej kolejności, zaczynając od najstarszej.

menzuralna   neumatyczna   tabulaturowa   graficzna

1. .... 2. .... 3. .... 4. ....

Zadanie 17. (3 pkt)

Uzupełnij zdania, wpisując w odpowiednie miejsca brakujące informacje.

Dawny francuski taniec dworski zwany „królem tańców i tańcem królów” to (1)..... . Za czasów Ludwika XIV francuski kompozytor (2)..... wprowadził go do opery i baletu. W XVIII w. jako taniec stylizowany pojawił się w cyklicznych formach instrumentalnych, np. suicie czy sonacie, a kompozytorzy szkoły mannheimskiej wprowadzili go do (3)..... .

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	14.	15.	16.	17.
	Maks. liczba pkt	1	5	1	3
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 18. (2 pkt)

W poniższym fragmencie nutowym znajdują się różne wskazówki wykonawcze dotyczące między innymi artykulacji.

A. Wypisz dwa określenia dotyczące artykulacji.

1. .... 2. ....

B. Wybierz jedno z tych określeń i wyjaśnij, jaki sposób wydobywania dźwięku ono oznacza.

.....

60

7 Tempo I

arco

pp

ppp

dolcissimo

sul ponticello

pp

poco avvivando

ppp

tf dolciss.

tf dolciss.

rall.

poco sf

p

8 Poco meno con sord.

p

aspress.

poco rit.

pp

Zadanie 19. (3 pkt)

Podane niżej daty wiążą się z powstaniem wybitnych dzieł wokalnie-instrumentalnych. Przy każdej dacie i nazwisku kompozytora wpisz tytuł jego dzieła skomponowanego w danym roku.

1600 r. – Jacopo Peri .....

1791 r. – Wolfgang A. Mozart .....

1821 r. – Carl M. Weber .....

Zadanie 20. (3 pkt)

Uzupełnij zdania, wybierając nazwy skal spośród niżej podanych.

skale pentatoniczne, skale kościelne, skale dur-moll, modi o ograniczonej transpozycyjności

Palestrina opierał swoje msze na dźwiękach skal (1).....

Messiaen wprowadził nowe uporządkowanie wysokości dźwięków w ramach oktawy, które nazwał (2)..... . Wagner natomiast

rozbudował materiał (3)....., obficie stosując chromatykę, enharmonię i alteracje.

Zadanie 21. (4 pkt)

A. Podaj nazwisko autora wymienionych symfonii.

Symfonia h-moll „Patetyczna”, Symfonia c-moll „Małorosyjska”, Symfonia D-dur „Polska”

.....

B. Wybierz dwie z wymienionych powyżej symfonii i wyjaśnij związek ich tytułów z cechami utworów.

1. ....

.....

2. ....

.....

C. Druga część *Symfonii h-moll „Patetycznej”* utrzymana jest w charakterze lekkiego i pogodnego tańca. Podaj jego nazwę.

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.	19.	20.	21.
	Maks. liczba pkt	2	3	3	4
	Uzyskana liczba pkt				

Zadanie 22. (5 pkt)

Na rycie z płyty posadzkowej z XIII w. przedstawiono postać legendarnej pary kochanków – Tristana i Izoldy.

A. Podaj, jak nazywano rycerzy-poetów, którzy w XIII w. muzykowali w sposób podobny do przedstawionego na ilustracji.

.....

B. Opisz, w jaki sposób wykonywano utwory należące do nurtu rycerskiej muzyki średniowiecza. Podaj dwie cechy tego wykonania.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. Podaj nazwę przedstawionego na ilustracji instrumentu.

.....

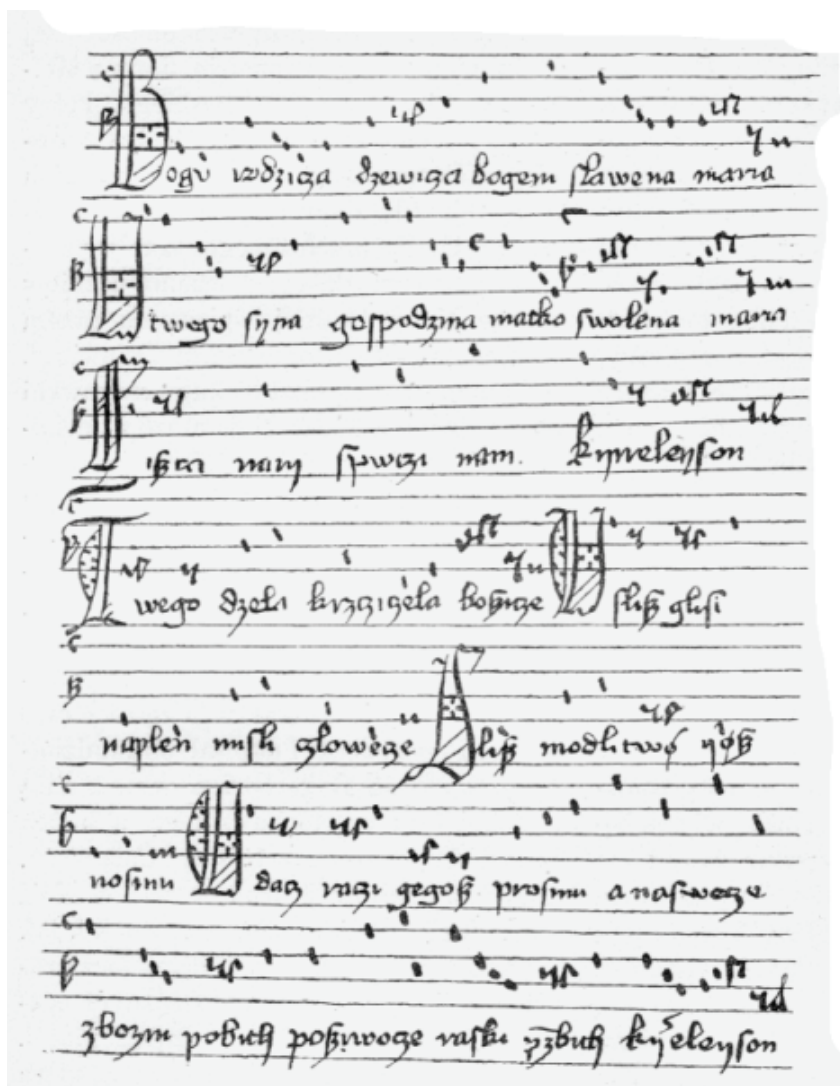
D. Podaj nazwisko kompozytora, który w swojej twórczości nawiązał do legendy Tristana i Izoldy.

.....

Zadanie 23. (3 pkt)

Poniżej przedstawiono najstarszy zachowany zapis muzyczny pieśni *Bogurodzica*.

A. Podaj nazwę notacji muzycznej, która zastosowana jest w przedstawionym przykładzie.

.....

B. Podaj wiek, z którego pochodzi tekst tej pieśni.

.....

C. Wyjaśnij, dlaczego pieśń *Bogurodzica* zajmuje szczególne miejsce w kulturze polskiej.

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	22.	23.
	Maks. liczba pkt	5	3
	Uzyskana liczba pkt		

Zadanie 24. (2 pkt)**A. Wymień dwie cechy stylu palestrinowskiego.**

1. ....

2. ....

B. Podaj, do stylu jakiej szkoły kompozytorskiej zaliczamy twórczość Giovanniego Palestriny.

.....

Zadanie 25. (3 pkt)**Uzupełnij tabelę, wpisując nazwy epok historycznych, w których wykształciły się podane formy i gatunki muzyczne.**

Lp.	Formy i gatunki muzyczne	Nazwy epok historycznych
1.	allegro sonatowe	
2.	kantata	
3.	liryka fortepianowa	
4.	concerto grosso	
5.	poemat symfoniczny	

Zadanie 26. (4 pkt)**Jednym z podstawowych gatunków muzyki religijnej epoki renesansu jest msza oparta na *cantus firmus*.****A. Podaj dwa źródła *cantus firmus*, do których sięgali renesansowi twórcy mszy.**

1. ....

2. ....

B. Wyjaśnij znaczenie terminu *msza tenorowa*.

.....

C. Wyjaśnij, co oznacza łacińskie określenie *missa sine nomine*.

.....

Zadanie 27. (1 pkt)**Podkreśl trzy techniki kompozytorskie, które stosowane były w muzyce epoki średniowiecza.**

przeimitowania   nota contra notam   polichóralności   organalna   izorytmiczna

Zadanie 28. (2 pkt)

W 1543 roku z inicjatywy króla Zygmunta I Starego rozpoczął działalność słynny zespół wokalny specjalizujący się w repertuarze religijnym.

A. Podaj nazwę tego zespołu wokalnego.

.....

B. Podaj, z jakim miejscem na Wawelu związana była działalność tego zespołu.

.....

Zadanie 29. (1 pkt)

Podaj nazwisko kompozytora, którego dzieła można usłyszeć podczas corocznego festiwalu operowego w Bayreuth.

.....

Zadanie 30. (12 pkt)

Scharakteryzuj koncerty Johanna Sebastiana Bacha.

W swojej wypowiedzi uwzględnij różnorodność gatunkową tworzonych przez Bacha koncertów, ich obsadę wykonawczą, budowę i inne charakterystyczne cechy stylu. Podaj przykłady Bachowskich dzieł tego gatunku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypelnia egzaminator	Nr zadania	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
	Maks. liczba pkt	2	3	4	1	2	1	12
	Uzyskana liczba pkt							

BRUDNOPIS

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KOD EGZAMINATORA

.....
Czytelny podpis egzaminatora

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO